

Krótkie doniesienie – Short communication

**Pierwsze stwierdzenie *Aradus truncatus* Fieber, 1860
oraz nowe obserwacje *Aradus depressus* (Fabricius, 1794)
(Hemiptera: Heteroptera: Aradidae) w polskich Sudetach**

KRZYSZTOF ZAJĄC

57-540 Łądek Zdrój, ul. Fabryczna 1a

e-mail: krzysiek.zajac3@gmail.com

Abstract. [First record of *Aradus truncatus* Fieber, 1860 and new records of *Aradus depressus* (Fabricius, 1794) (Hemiptera: Heteroptera: Aradidae) in the Polish Sudetes]. The paper presents the first record of *Aradus truncatus* in Sudetes and first records of *A. depressus* in the Żłote Mountains (Eastern Sudetes). All Polish records of both species are summarized based on the literature and new data. Additionally, the paper summarizes briefly the current state of knowledge related to the flat bugs fauna of the Polish Sudetes.

Key words: Hemiptera, Heteroptera, Aradidae, *Aradus*, flat bugs, faunistics, distribution, new record, Sudetes, Poland.

Rodzina korowcowatych *Aradidae* obejmuje pluskwiaki żyjące głównie pod korą lub w próchnie starych, zamierających lub martwych drzew, zwykle zainfekowanych przez grzyby.

Spośród 50 przedstawicieli rodziny występujących w Europie, w Polsce stwierdzono dotychczas występowanie 18 gatunków z 3 rodzajów (Lis 2001). Stan rozpoznania rozmieszczenia korowcowatych w kraju jest stosunkowo słaby, na co wpływ ma skryty tryb życia (Kubisz 1992; Lis 2001). Również wiedza o występowaniu przedstawicieli tej grupy w Sudetach jest uboga. Do roku 1990 stwierdzono występowanie na tym terenie jedynie 6 gatunków, znanych zwykle z nielicznych historycznych stanowisk, z przełomu XIX i XX wieku. Były to: *Aneurus laevis* (F.), *Aradus brevicollis* Fall., *A. conspicuus* H.-S., *A. corticalis* (L.), *A. depressus* (F.) i *A. versicolor* H.-S. (Lis 1990a).

Spośród wyżej wymienionych gatunków w późniejszym okresie potwierdzono obecność w tym paśmie górskim jedynie *A. depressus* (Lis i Lis 2002; Hebda i Lis 2007). Ponadto z pojedynczych stanowisk w Sudetach Wschodnich wykazano kolejne 3 gatunki: *Aneurus avenius* (Duf.) (Hebda i Kocorek 2012; Hebda i Zajac 2013), *Aradus betulae* (L.) (Hebda 1999) i *A. betulinus* Fall. (Lis i Lis 1994).

Niniejsza praca przedstawia stwierdzenie nowego dla Sudetów przedstawiciela korowcowatych – *Aradus truncatus* oraz pierwsze obserwacje *A. depressus* na terenie Gór Żłotych w Sudetach Wschodnich, zesta-

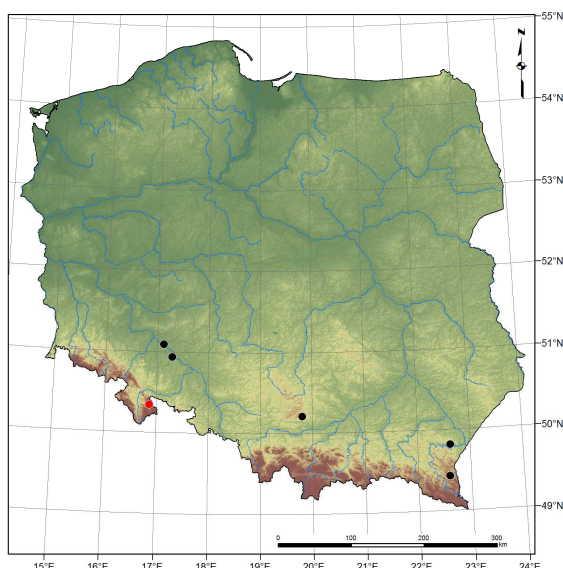
wiając je z dotychczasową wiedzą o występowaniu obu gatunków w kraju. Oznaczeń okazów dokonano w oparciu o pracę Lisa (2001).

***Aradus truncatus* Fieber, 1860**

Gatunek europejski, jeden z najrzadziej spotykanych przedstawicieli rodzaju. Znajdowany głównie pod korą drzew liściastych, jednak odławiany również z gatunków iglastych (Lis 2001). W niektórych krajach Europy został wpisany na czerwoną listę gatunków zagrożonych, m.in. w Czechach (zagrożony – EN), Niemczech (krytycznie zagrożony - CR), Szwecji (zagrożony – EN) i Finlandii (bliski zagrożenia – NT) (Kment i Vilímová 2005; Marchal i in. 2013). Proponowany był również (obok kilku innych przedstawicieli korowcowatych) jako bioindykator użyteczny do identyfikacji lasów o międzynarodowym znaczeniu dla ochrony przyrody w Europie (Speight 1989).

W Polsce gatunek ten dotychczas został wykazany tylko z pięciu stanowisk (Ryc. 1), wyłącznie na południu kraju (Lis 1990a, 1990b; Hebda 1999; Taszakowski i Szczepański 2015) (ryc. 1). Zgodnie z regionalizacją przyjętą w Katalogu Fauny Polski, stanowiska te zlokalizowane były w 3 krainach: Beskid Wschodni, Wyżyna Krakowsko-Wieluńska i Dolny Śląsk.

Nowe stanowisko: Sudety Wschodnie, Góry Żłote (XR37), Łądek Zdrój [50°20'39"N, 16°52'10"E], 24.04.2014, 1♀ na ścianie budynku, leg., det. et coll. K. Zajac (ryc. 2).

Ryc. 1. Rozmieszczenie stanowisk *Aradus truncatus* w Polsce (czarnymi punktami oznaczono lokalizacje znane z literatury, czerwonymi nowe stanowiska [Ryc. 1. Distribution of *Aradus truncatus* in Poland (black dots – literature data; red dot – a new record)]).

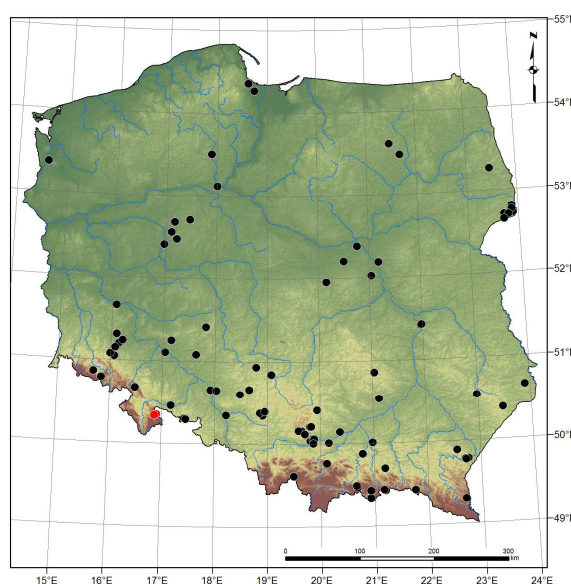

Ryc. 2. *Aradus truncatus*, samica z Łądka Zdroju (fot. M. Kadej) [Fig. 2. *Aradus truncatus*, female from Łądek Zdrój (photo M. Kadej)].

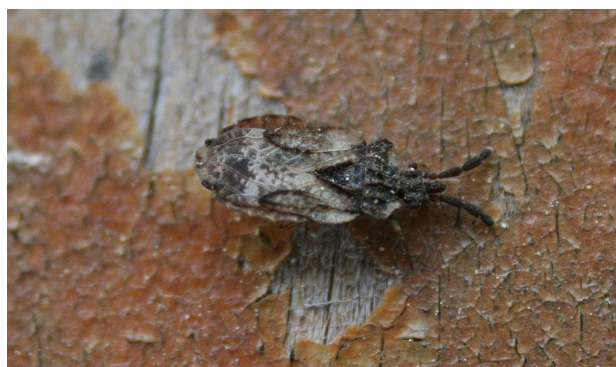
***Aradus depressus* (Fabricius, 1794)**

Gatunek palearktyczny, pokarmowo związany z grzybami porastającymi różne drzewa liściaste, głównie buki, brzozy i dęby (Lis 2001). Badania prowadzone w Szwecji, wykazały że jest to gatunek późnosukcesyjny (late-successional), związany z dojrzałymi drzewostanami

o dużym udziale starodrzewu (Johansson i in. 2010).

Ryc. 3. Rozmieszczenie stanowisk *Aradus depressus* w Polsce (czarnymi punktami oznaczono lokalizacje znane z literatury, czerwonymi nowe stanowiska [Ryc. 3. Distribution of *Aradus depressus* in Poland (black dots – literature data; red dots – new records)]).

Ryc. 4. *Aradus depressus*, Łądek Zdrój, 14.06.2015 (fot. K. Zajac) [Fig. 4. *Aradus depressus*, Łądek Zdrój, 14.06.2015 (photo K. Zajac)].

W Polsce, w porównaniu z innymi przedstawicielami rodziny stosunkowo często odławiany. Znany z ponad 80 stanowisk na całym obszarze kraju (ryc. 3) (Lis 1989, 1990a; Kubisz 1992; Lis i Lis 1994, 1997, 1998, 2002, 2009; Lis i in. 2002; Hebda i Lis 2007; Hebda 2011; Taszakowski 2012; Mapa Bioróżnorodności 2015; Taszakowski i Szczepański 2015). Jego obecność wykazano we wszystkich krainach wydzielonych w Katalogu Fauny Polski poza Pieninami, Kotliną Nowotarską i Tatrami. Z Sudetów do lat 90. ubiegłego wieku *A. depressus* znany był jedynie z kilku historycznych doniesień pochodzących z przełomu XIX i XX wieku (Lis 1990a). W późniejszym okresie wykazany jedynie z Gór Opawskich w Sudetach Wschodnich (Lis i Lis 2002; Hebda i Lis 2007).

Nowe stanowiska: Sudety Wschodnie, Góry Żłote (XR37): skraj lasu w dolinie Karpowskiego Potoku, ok. 1 km na E od Łądka Zdroju [50°21'01"N, 16°54'18"E], 06.06.2014, 1 ex. na *Acer pseudoplatanus*, leg., det. et coll. K. Zając; Łądek Zdrój, przydomowy ogród [50°20'39"N, 16°52'10"E], 13.06.2015, 1 ex. na pniaku *Salix alba*; 14.06.2015, 1 ex. martwy, w pajęczynie (ryc. 4), leg., det. et coll. K. Zając.

Podziękowania

Serdecznie dziękuję Koledze Marcinowi Kadejowi (Zakład Biologii, Ewolucji i Ochrony Bezkręgowców, Uniwersytet Wrocławski) za wykonanie zdjęcia okazu *A. truncatus*.

Piśmiennictwo – References

- Hebda G. 1999. Nowe stanowiska rzadkich na terenie Polski pluskwiaków różnoskrzydłych (Insecta: Hemiptera). *Acta entomologica silesiana* **5-6**: 11-13.
- Hebda G. 2011. Nowe dane o rozmieszczeniu lądowych pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w Puszczy Białowieskiej. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **3**: 11-19.
- Hebda G., Kocorek A. 2012. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) leśnego rezerwatu przyrody „Rozumice” na Opolszczyźnie (Sudety Wschodnie). *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **5**: 9-16.
- Hebda G., Lis B. 2007. Nowe stanowiska pluskwiaków różnoskrzydłych (Hemiptera: Heteroptera) w Górach Opawskich (Sudety Wschodnie), ss. 189–207. [w:] Lis J. A., Mazur M. A. (red.). Przyrodnicze wartości polsko-czeskiego pogranicza jako wspólne dziedzictwo Unii Europejskiej. Centrum Studiów nad Bioróżnorodnością, Uniwersytet Opolski.
- Hebda G., Zając K. 2013. Pierwsze stanowisko *Aneurus avenius* (Dufour, 1833) (Heteroptera: Aradidae) w Sudetach. *Wiadomości entomologiczne* **32**: 71.
- Johansson T., Hjältén J., Stenbacka F., Dynesius M. 2010. Responses of eight boreal flat bug (Heteroptera: Aradidae) species to clear-cutting and forest fire. *Journal of Insect Conservation* **14**: 3-9.
- Kment P., Vilímová J. 2005. Heteroptera (ploštice), ss. 139–146. [w:] Farkač J., Král D., Škorpík M. (red.). Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.
- Kubisz D. 1992. Materiały do rozsiedlenia Aradidae (Heteroptera) w Polsce. *Wiadomości entomologiczne* **11**: 7-11.
- Lis B., Lis J.A. 1994. Nowe stanowiska pluskwiaków różnoskrzydłych (Heteroptera) z południowych regionów Polski. *Acta Entomologica Silesiana* **2**: 47-48.
- Lis B., Lis J.A. 2002. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) Gór Opawskich (Sudety Wschodnie). *Wiadomości entomologiczne* **21**: 87-95.
- Lis B., Lis J.A. 2009. Nowe stanowiska Heteroptera z uwagami taksonomicznymi oraz nowymi danymi o biologii wybranych gatunków. I. Aradoidea, Coreoidea, Pentatomoidea. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **1**: 1-49.
- Lis B., Mąsior J., Lis J.A. 2002. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) Babiej Góry (Beskid Zachodni). *Wiadomości entomologiczne* **20**: 103-111.
- Lis J.A. 1989. Pluskwiaki różnoskrzydłe (Insecta: Heteroptera) Wyżyny Śląskiej. *Rocznik Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu, Przyroda* **12**: 5-60.
- Lis J.A. 1990a. Flat-bugs (Heteroptera, Aradidae) of Poland - a faunistic review. *Polskie Pismo Entomologiczne* **59**: 511-525.
- Lis J.A. 1990b. *Aradus aterrimus* Fieber, 1864 - nowy dla fauny Polski gatunek pluskwiaka oraz trzecie stanowisko dla *A. truncatus* Fieber, 1861 (Heteroptera, Aradidae). *Przegląd zoologiczny* **34**: 279-280.
- Lis J.A. 2001. Klucze do oznaczania owadów Polski. Cz. XVIII Pluskwiaki różnoskrzydłe - Heteroptera. Zeszyt 11. Korowcowate (rozwałkowane) - Aradidae. Polskie Towarzystwo Entomologiczne, Toruń, 33 ss.
- Lis J.A., Lis B. 1997. Nowe stanowiska pluskwiaków różnoskrzydłych (Heteroptera) ze Wzgórz Trzebnickich. *Wiadomości entomologiczne* **16**: 51-52.
- Lis J.A., Lis B. 1998. True-bugs of Upper Silesia - an annotated checklist (Hemiptera: Heteroptera). *Annals of the Upper Silesian Museum, Entomology* **8-9**: 107-146.
- Mapa Bioróżnorodności. 2015. *Krajowa Sieć Informacji o Bioróżnorodności*. <http://baza.biomap.pl> (data dostępu: 16.06.2015).
- Marchal L., Paillet Y, Guilbert E. 2013. Habitat characteristics of Aradidae (Insecta: Heteroptera) in two French deciduous forests. *Journal of Insect Conservation* **17**: 269-278.
- Speight M.C.D. 1989. *Saproxyllic invertebrates and their conservation*. Council of Europe, Strasbourg, Nature and Environment Series, 42, 80 ss.

Taszkowski A. 2012. Lądowe pluskwiaki różnoskrzydłe (Hemiptera: Heteroptera) doliny górnej Ropy. *Acta entomologica silesiana* **20**: 37-54.

Taszkowski A., Szczepański W.T. 2015. Nowe stanowiska pięciu gatunków Aradidae (Hemiptera: Heteroptera) w Polsce. *Heteroptera Poloniae – Acta Faunistica* **9**: 3-6.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

SUMMARY

First record of *Aradus truncatus* Fieber, 1860 and new records of *Aradus depressus* (Fabricius, 1794) (Hemiptera: Heteroptera: Aradidae) in the Polish Sudetes

Family Aradidae includes bugs living mainly under the bark of trees. In Poland, this group is represented by 18 species, including 9 species found in the Polish Sudetes, so far. The paper presents new records of *Aradus truncatus* Fieber, 1860 and *A. depressus* (Fabricius, 1794). The observation of female of *A. truncatus* in Łądek Zdrój [UTM XR37] in 2014 is the first report of this species in the Sudetes and the sixth record in our country. *A. depressus* is one of the most frequently collected species of the family known for more than 80 collecting records in Poland. After 1990, the species was reported in the Sudetes only from the Opawskie Mountains, so far. Its new observations during 2014-2015 presented here are the first records in the area of the Złote Mts (Eastern Sudetes).
